

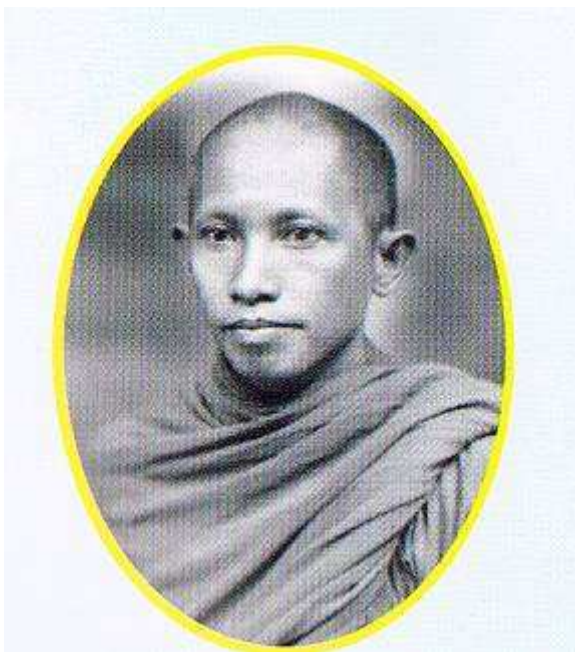
ประวัติวัดสารนาถธรรมาราม

วัดสารนาถธรรมาราม เป็นวัดสังกัดคณะสงฆ์ “ธรรมยุต” ได้ก่อตั้งขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๔๘๗ ด้วยความศรัทธาอันแรงกล้าแน่วแน่นมั่นคง ของพุทธศาสนิกชนที่อยู่ในย่านละแวกบ้านตลาดสามย่าน อำเภอแกลง และเพื่อนบ้านใกล้เคียง

ทั้งนี้ โดยได้รับความอนุเคราะห์และด้วยพลังเมตตาจิตจากพระเดชพระคุณมหาวิมลมังคลาจารย์ ขณะดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการเถรสมาคมธรรมยุต นับแต่นั้นมา วัดสารนาถธรรมารามจึงถือปฏิบัติตั้งเป็นวัดสำเร็จขึ้นได้บนที่ดิน ๕๐ ไร่ ๔๕ ตารางวา จวบจนกระทั่งทุกวันนี้

เดิมที่ใช้ชื่อว่า “วัดสารนาถมณูธรรม” ต่อมาภายหลัง “สมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์” ทรงประทานคำแนะนำว่า “มณูธรรม” นั้นควรจะเป็น “ธรรมาราม” จึงประทานนามวัดใหม่นี้ว่า “สารนาถธรรมาราม” เพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะคำว่า “สารนาถ” เป็นชื่อสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งในประเทศอินเดียเมื่อครั้งพุทธกาล (ส่วนชาวบ้านร้านถิ่นดั้งเดิมนิยมเรียกขานว่า “วัดใหม่” มาตั้งแต่เริ่มสร้างแล้ว)

พระมหาวิมลมังคลาจารย์

เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๔๒๕

อายุ ๑๐ ขวบ เรียนหนังสือกับ

พระครูสังฆการบูรพทิศ (เคลิ้ม)

เจ้าอาวาสวัดแหลมสน ผู้เป็นลุง

พ.ศ. ๒๔๔๒ ได้เรียนหนังสือที่วัดโพธิ์ทอง

จนสอบไล่ได้ชั้นมูล ๑-๒-๓

ท่านกำเนิดที่ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง

จังหวัดระยอง มีน้องชาย – หลิง ร่วมบิดามารดา

๖ คน เป็นชาย ๑ คน หลิง ๕ คน

การศึกษาและการทำหน้าที่ พ.ศ.๒๔๔๓ - ๒๔๔๔ ไปอยู่กับพระสุคุณคณาภรณ์ ม.ร.ว.ขึ้น นภวงศ์
ณ วัดบวรนิเวศจนจบชั้นประถม ๔

ความเป็นมาในการก่อสร้างวัดสธารณธรรมาราม

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๗ ท่านเจ้าคุณมหาวัชรมงคลจารย์ เจ้าอาวาสวัดสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ได้เดินทางมาเยี่ยมบ้านเกิดของท่านและพักจำวัดอยู่ที่วัดตะเคียนงาม บ้านปากน้ำประแส ซึ่งเป็นวัดแห่งเดียวในบริเวณนั้น ปรากฏว่ามีชาวบ้านจากตลาดสามย่านหลายคน ไปนมัสการท่านด้วยความศรัทธา พร้อมกราบเรียนท่านว่า ทุกวันนี้ชาวตลาดสามย่านห่างไกลวัด จะมาทำบุญก็ยากลำบาก เนื่องจากทางหลวงสุขุมวิทที่สร้างมาตั้งแต่ปี ๒๔๘๔ ยังไม่เสร็จเรียบร้อย จึงอยากจะสร้างวัดขึ้นอีกแห่งหนึ่งให้อยู่ใกล้ๆ กับตลาดสามย่าน ท่านรับปากที่จะช่วยเหลือในการสร้างวัด และพบพื้นที่บริเวณหนองแดงโหมเหมาะสำหรับการสร้างวัด เพราะท่านทราบว่าแนวทางหลวงสุขุมวิทจะตัดผ่านมาสู่ตลาดสามย่าน เมื่อถนนผ่านวัดนี้จะอยู่ใกล้ถนนและเป็นแหล่งชุมชนต่อไป

การสร้างวัดเริ่มในปี พ.ศ. ๒๔๘๗ มีการสร้างอุโบสถขนาดใหญ่ที่เรียกว่ามหาอุโบสถ เพื่อให้เป็นที่เชิดหน้าชูตาแก่พระพุทธศาสนา ใช้เวลาในการสร้างนานหลายปี จนเกิดสงครามเอเซียบูรพา และมาสำเร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒

ในตอนแรกได้กำหนดให้พระประธานองค์นี้เป็นพระพุทธรูปปางนาคปรก ซึ่งเป็นพระประจำวันของท่าน (วันเสาร์) แต่มีญาติโยมและผู้ที่ท่านนับถือได้แนะนำว่า น่าจะสร้างพระพุทธรูปชินราช เพราะพระพุทธรูปชินราชเป็นพระพุทธรูปที่สวยงามที่สุดในโลก จึงเห็นสมควรเปลี่ยนจากพระพุทธรูปปางนาคปรกมาเป็นพระพุทธรูปชินราชจำลองแทน

พระพุทธรูปชินราชจอมมณี

เป็นพระประธานประจำมหาอุโบสถปางสมาธิ เป็นพระพุทธรูปขนาดกลาง สุธรรมีประดับด้วยซุ้มเรือนแก้ว ด้านบนครอบด้วยนพปฎลเศวตฉัตรพระราชทาน และมีอัครสาวกประกอบด้านซ้ายขวา จำลองมาจากพระพุทธรูปชินราช จังหวัดพิษณุโลก

การหล่อพระได้ทำการหล่อถึง ๒ ครั้ง ๒ หน ก็ยังไม่สำเร็จ พระเดชพระคุณพระมหารัชฆมังคลาจารย์จึงมอบให้ แม่ชีบุญเรือน โดงบุญเดิม ซึ่งมีฐานะเป็นศิษย์เป็นผู้ที่มีวาจาศักดิ์สิทธิ์มาช่วยหล่อพระประธานให้แล้วเสร็จในครั้งที่ ๓

หลังจากที่หล่อพระพุทธรูปสำคัญองค์นี้สำเร็จแล้ว ก็ได้มีการสมโภชฉลองที่วัดสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร และได้อัญเชิญมายังวัดสนามธรรมาราม และได้มีการจัดให้มีการสมโภชเพื่อเป็นสิริมงคล ๗ วัน ๗ คืน ในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๔๕๕ โดยสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๗ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงพบลูกเสวตฉัตร ถวายพระประธาน และถวายพระนามพระประธานว่า

พระพุทธโฆสาส ชินราชจอมมุนี ประเสริฐศรีสารสิทธิ์ มหศักดิ์อัครฤทธิ์ กรุณามหาศาล สุกลักษณ์เจริญจิต สุขุมิตรพิชิตมาร อิทธิพลมงคลการ ประสาธน์สุขทุกขภัย สุธัชฌิณอุดมเดช โลกเชษฐอำนาจชัย เกษมสันต์นिरาศภัย บรมนารถศาสดา

พระบรมธาตุเจดีย์

พระบรมธาตุเจดีย์บนยอดอุโบสถ ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธโคคลัง นั้น ประดับกระจกสีส่องแสงเป็นประกายแวววับจับตานั่น เดิมเป็นเศษกระจกที่เหลือจากการสร้างสถานีรถไฟหัวลำโพงในสมัยรัชกาลที่ ๖ ซึ่งรัฐบาลสมัยนั้นเป็นผู้สั่งเข้ามา เศษกระจกที่เหลือได้นำไปเก็บไว้ที่บ้านผู้บัญชาการกรมรถไฟหลวงสมัยนั้น ซึ่งมีบรรดาศักดิ์เป็นพระยา เคยเป็นเพื่อนนักเรียนชั้นมัธยมด้วยกันมา พระเดชพระคุณพระมหารัชฆมังคลาจารย์ จึงได้ไปขอขมวดนำมาสร้างพระบรมธาตุเจดีย์องค์นี้

พระพุทธโคคลัง

พระพุทธโคคลัง เป็นพระพุทธรูปหล่อประทับนั่งปางสมาธิ หน้าตักประมาณ ๕ นิ้ว พุทธลักษณะคล้ายพระพุทธรูปเชียงแสน แบบสิงห์ ๓ ฐานบัวคว่ำบัวหงาย มีเกสรบัวประดับโดยรอบ รองรับด้วยฐานเชิงหกเหลี่ยม ต่างสุดมีอักษรจารึกกำกับไว้ด้วย

พระพุทธโคคลังนี้ เป็นพระพุทธรูปสำคัญองค์หนึ่งซึ่งคุณแม่บุญเรือน โดงบุญเดิม ได้อธิษฐานสร้างถวายไว้แต่วัดสนามธรรมาราม อัญเชิญขึ้นประดิษฐานไว้บนยอดมหาอุโบสถในพระบรมธาตุเจดีย์ ผินพระพักตร์ออกสู่ทะเล

คุณแม่บุญเรือนได้กล่าวไว้ในครั้งนั้นว่า“พระพุทธโคคลังนี้อธิษฐานไว้สำหรับเรียกเงินทองเข้าประเทศ” บัดนี้เมื่อกาลเวลาได้ล่วงมาถึง ๕๐ ปีแล้ว ความจริงก็ได้เป็นที่ประจักษ์แจ้งแสดงออกถึงซึ่งความรุ่งเรืองของเมืองระยอง เพียบพร้อมทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่น่ารอดอย่างที่ไม่เคยปรากฏมีมาในกาลก่อนจนกล่าวได้ว่า “ระยองเป็นเมืองทองของไทย”

ขออ้างหลักฐานในคำอธิษฐานธรรมเรื่องพระพุทธโคคลังด้วยเพลงน้อย ของคุณแม่บุญเรือน โด่งบุญเดิม ที่ท่านได้แต่งขึ้นไว้เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๐๑

“คำริจะสร้างพระพุทธโคคลัง เพราะเป็นที่ตั้งของศาสนา เพราะว่าเป็นพระรูปของพระพุทธองค์ คนสร้างจะได้ยิ่งยงเป็นใหญ่ จะได้ประดิษฐานเอาไว้บนยอดอุโบสถ ในพระบรมธาตุเจดีย์ จะได้เป็นศรีของชาวไทย”

หน้าบัน

หน้าบันทั้งสี่ของพระอุโบสถหลังนี้ สร้างเป็นศิลปะแบบไทย ปิดทองและประดับกระจกสีมีความหมาย ควรให้เกิดความสังเวชแห่งกุศลบุตรผู้มีศรัทธา คือ

๑. ด้านทิศเหนือ สถานที่พระพุทธเจ้าประสูติ
๒. ด้านทิศตะวันออก สถานที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ
๓. ด้านทิศใต้ สถานที่แสดงปฐมเทศนาแก่ปัญจวัคคีย์
๔. ด้านทิศตะวันตก สถานที่เสด็จดับขันธปรินิพพาน

กำแพงแก้ว

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้เริ่มทำการก่อสร้างกำแพงแก้ว รอบอุโบสถ มีความกว้าง ๕๖ เมตร ยาว ๗๕ เมตร มีเจดีย์เล็กทรงระฆังแบบลังกา อยู่รอบนอกกำแพง รวม ๓๘ องค์ เท่าจำนวนมงคลในพระพุทธศาสนา ในการสร้างกำแพงรวม ๓๘ องค์ เท่าจำนวนมงคลในพระพุทธศาสนา ในการสร้างกำแพงแก้วนี้ พระเดชพระคุณ พระมหารัชชมังคลาจารย์มีความ

ประสงค์ที่จะจำลองแบบเจดีย์ต่างๆ ที่มีประวัติสำคัญในพระพุทธศาสนาเอาไว้ทั้ง ๔ มุม ของกำแพงแก้ว เจดีย์ที่สร้างได้แก่

๑. พระปฐมเจดีย์จำลอง จังหวัดนครปฐม
ตั้งอยู่ทางด้านมุขทิศตะวันออกเฉียงใต้

๒. พระธาตุพนมจำลอง จังหวัดนครพนม
ตั้งอยู่ทางด้านมุขทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

๓. พระมหาสถูปพุทธคยาจำลอง ประเทศอินเดีย
ซึ่งพระเจ้าอโศกมหาราช สร้างขึ้นถวายเป็นพุทธบูชา
ในสถานที่ตรัสรู้ ตั้งอยู่ด้านมุขทิศตะวันตกเฉียงใต้

๔. พระบรมธาตุไชยาจำลอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตั้งอยู่ด้านมุขทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

บานประตูและหน้าต่างมหาอุโบสถ

ทำเป็นลวดลายไทยเหมือนไม้จำหลักแต่ที่แท้กลับใช้
อลูมิเนียมหล่อแล้วพ่นสีทองแทนเป็นความคิดของพระเดช
พระคุณ พระมหารัชชมังคลาจารย์ ด้วยไม่มีทุนพอที่จะทำ
เป็นบานไม้จำหลักดังของโบราณได้ จึงต้องใช้วิธียกย้าย
ประยุกต์ดัดแปลง ทำนองเดียวกันกับเดี๋ยวนี้นี้ที่ไม่ขาดแคลน
ต้องใช้แผ่นทองแดงมาจำหลักบานประตูแทน

บ่อน้ำทิพย์

สถานที่สำคัญและมีความศักดิ์สิทธิ์มากอีกแห่งหนึ่งในวัดสารนาถธรรมาราม ก็คือบ่อน้ำทิพย์ที่
คุณแม่บุญเรือนได้ริเริ่มไว้ เพื่อประโยชน์ของมวลมนุษย์ทั้งหลายตลอดไปตราบชั่วกาลนาน บ่อน้ำทิพย์
ดังกล่าวอยู่ในเขตสังฆวาส เมื่อถึงเทศกาลกินเจ ชาวจีนในระยองจะต้องตั้งพิธีทำน้ำมนต์ ก็จะพากันไปตักเอาน้ำ
จากบ่อน้ำทิพย์ในวัดสารนาถธรรมารามนี้ เป็นประจำ คนจีนเหล่านั้นเล่าว่า เมื่อมีการอัญเชิญเชิญเสด็จโง้วมาเข้า
ประทับทรง ท่านก็จะบอกให้ไปตักเอาน้ำจากบ่อน้ำทิพย์ในวัดสารนาถนี้ไปทำน้ำมนต์ แสดงว่าน้ำในบ่อน้ำทิพย์
ที่คุณแม่บุญเรือนริเริ่มไว้ในวัดสารนาถธรรมารามนี้ แม้ในหมู่มวลเทพเทวดา ก็ยังเป็นที่ลี้ลับรู้กันถึงความ
ศักดิ์สิทธิ์เป็นอย่างดี

คุณแม่บุญเรือน โทงบุญเดิม

ท่านเป็นศิษย์คนสำคัญของพระเดชพระคุณท่าน เป็นผู้สร้างพระพุทโธคลั่งถวายแด่วัด และได้อัญเชิญ
ประดิษฐานไว้บนยอดมหาอุโบสถในพระบรมธาตุเจดีย์ หันหน้าออกสู่ทะเล เพื่อเรียกเงินทองเข้าประเทศ และ
ท่านเป็นผู้ที่มีวาจาศักดิ์สิทธิ์หุทิพย์ กายทิพย์ สามารถสั่งให้ฝนหยุด เรียกให้ฝนตกได้ ฯลฯ.